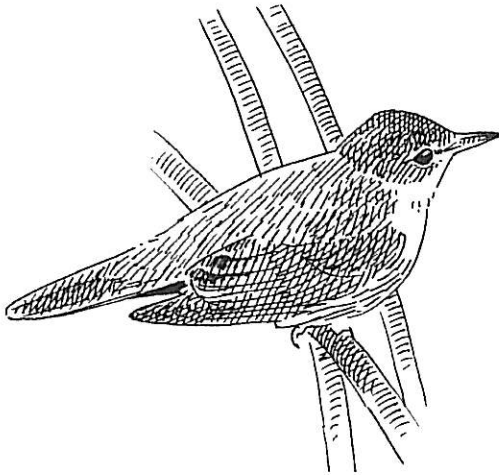

Rørsanger *Acrocephalus scirpaceus*

Global utbredelse

Rørsangeren er en vestlig- og sentralpalearktisk art som hekker over nesten hele Europa. Nordlig utbredelsesgrense går gjennom Midt-England, Sør-Norge, Midt-Sverige og Sør-Finland og derfra sørover gjennom Russland til Svartehavet. Hekker også i Marokko/Algerie, Tyrkia, Iran-området samt i et stort område nord for Kaspiahavet og øst til Kina. Våre rørsangere overvintrer i Afrika sør for Sahara.

Norsk utbredelse og habitatvalg

Rørsangeren hekker på Sørøstlandet med hovedtyngden i fylkene rundt Oslofjorden. Den hekker nord til søndre deler av Oppland og Hedmark og videre sørover langs Sørlandskysten så langt som til Haugalandet. Arten har ekspandert betydelig i Norge de siste tiårene, noe en rask sammenligning med utbredelseskartet i Haftorn (1971) vil belyse. Haftorn nevner f.eks. bare spredte, tilfeldige forekomster rundt Sørlandskysten og heller ingen hekkeforekomst i Rogaland, hvor det i dag finnes en fast bestand i ytterkant av artens norske utbredelsesområde.

Den forventede ekspansjonen nordover fra Oslofjordområdet og Sørvestlandet har imidlertid gått noe tregt. Selv om en del tilsynelatende egnede hekkelokaliteter finnes f.eks. på Vestlandet nord for Haugalandet, er arten helt fraværende som hekkefugl her. Faktisk registreres den sjeldnere enn den nærbeslektede myrsangeren i denne landsdelen.

I hekketiden er rørsangeren hovedsakelig å finne i taksrørskogene ved innsjøer og ute i lune havbukter. I trekktiden sees den gjerne i områder med busk- og krattvegetasjon på leting etter insekter og edderkopper.

Bestandsstørrelse og bestandsutvikling

Det antas at det hekker flere tusen par med rørsangere her i landet. Atlas-komiteens anslag er på 1000-10.000 par (Tabell 1). Det virker som om bestanden er økende.

Rørsangeren har bredt seg nordover og inn i Skandinavia siden slutten av 1800-tallet, og ble i Norge første gang konstatert hekkende i 1947 ved Borrevannet i Vestfold. Første registrerte observasjon er fra 1937 på Utsira i Rogaland. Arten varierer betydelig i hekkeforekomst mellom ulike år. I Danmark er

det funnet opp til 40% variasjon i perioden 1980-85 (Meltofte & Fjeldså 1989), og store variasjoner er bl. a. også registrert i Rogaland. I Rogaland finnes i dag en fast, men forholdsvis liten bestand, med sitt tyngdepunkt på Låg-Jæren. Carlsson m.fl. (1988) regner med at den selv i «gode år» neppe overstiger 40 par.

Rørsangeren er en svært vanlig art i deler av Sverige, hvor bestanden regnes å være > 1 million par. Den finske bestanden regnes til om lag 15.000 par, og den danske til 25.000-100.000 par. Bestandsutviklingen i de nordiske land er imidlertid ikke entydig: Mens bestanden går sterkt tilbake i Danmark og muligens også i Finland, registrerer man fortsatt vekst i Sverige og Norge (Koskimies 1992).

Hekkebiologi

Rørsangerens skurrende og snerrrende sang høres gjerne i skumringen og ved daggry. Fuglene oppholder seg oftest et stykke nede blant taksrørene og er vanskelige å få øye på.

Rørsangeren hekker i mai/juni. Reiret fester den mellom noen taksrør ca. 1 m over bakken. Eggene ruges i 11-12 døgn og ungene blir i reiret i 10-14 døgn. De mates av begge foreldrene, men det er hunnen som bygger reiret. Det er ikke uvanlig med 2 kull i året dersom første hekking er mislykket.

Arten er monogam, selv om det er kjent noen ytterst få tilfeller av hanner med bigamistiske tilløp fra utlandet. En engelsk undersøkelse viser at rørsangeren trenger et hekkerevir på ca. 300 m².

Rørsangeren er i utlandet en populær vertsfugl for gjøk.

Trekkforhold

Rørsangeren ankommer hekkelassene i løpet av mai måned og trekker sørover til tropisk Afrika fra medio juli til primo oktober. Rørsangeren har en vestlig trekkroute forbi Middelhavet og har flere kortere stopp underveis for å raste. Det er av interesse å merke seg de svært høye ringmerkingstall av rørsanger ved Slevdalsvann/Lista i Vest-Agder de siste årene. Bare i 1992 ble det ringmerket hele 1344 ind. her!

Våtmarker benyttes til rasteplasser under trekket hvor insekter (særlig bladlus) er en viktig del av næringen.

Tormod Røed

Rørsanger *Acrocephalus scirpaceus*

61 ● Konstatert hekking

44 ● Sannsynlig hekking

32 ● Mulig hekking

Detaljeringsgrad: 10 x 10 km

